

Радченко О. М.,
студ. гр. 5-ЕОм,
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка.
Науковий керівник – Фурманчук О. С.,
старший викладач кафедри обліку і аудиту

КОРИГУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА УМОВ ІНФЛЯЦІЇ

Останні десятиріччя розвиток економіки України нерозривно пов'язаний з інфляційними процесами. Початок і середина 90-х років ХХ століття позначився високим рівнем інфляції, що стала однією зі складових загальноекономічної кризи. На рівні країни розроблено ряд антиінфляційних заходів, які поряд з інструментами з відбудови промислового потенціалу України та стабілізації грошово-кредитної системи, сприяли відновленню купівельної спроможності національної валюти та в результаті – довіри до неї. Проте, методики системного коригування даних реєстрів бухгалтерського обліку та показників фінансової звітності для відображення впливу інфляційних процесів різного рівня на сьогоднішній день не прийняті. Єдина вимога передбачена у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції», що стосується тієї ситуації, коли рівень інфляції досягнув 90 і більше відсотків. Проте нижча динаміка змін цін також суттєво впливає на фінансовий стан, а, отже, правильність управлінських рішень щодо господарської діяльності. Відповідно, необхідною є розгляд проблеми впливу інфляційних процесів на формування фінансової звітності.

Інфляція – це зростання загального рівня цін у країні впродовж певного періоду часу, що супроводжується знеціненням національної грошової одиниці. При цьому ціни різних товарів можуть зростати неоднаковими темпами [2].

У 2002 р. в Україні приймають Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції», який «визначає порядок коригування фінансової звітності, яка оприлюднюється, на вплив інфляції та загальні вимоги до розкриття інформації про неї у примітках до фінансової звітності» [1]. У даному документі зазначено послідовність етапів коригування показників фінансової звітності на індекс інфляції, який оприлюднений центральним органом виконавчої влади у галузі статистики.

Інфляція спричинює коливання купівельної спроможності грошової одиниці і вартості різних об'єктів бухгалтерського спостереження, відповідно, у зв'язку з чим виникають проблеми з порівнянням інформації у часі. У результаті таких процесів інфляція змінює методологічну складову бухгалтерського обліку. Якість елементів методу бухгалтерського обліку, які втілюють цю процедуру, не змінюється – розширюються їх межі [4].

Баланс і звітність слід розглядати разом, адже вони є головними джерелами інформації про діяльність підприємства, в яких вже безпосередньо буде відображатися результат зміни вартості у зв'язку з проведенням певних коригувань на інфляцію. Якщо розглядати вплив інфляції на зазначені елементи методу бухгалтерського обліку, то в даних елементах відображається результат зміни вартості. Оборотні активи зараховуються на баланс за первісною вартістю, при списанні – за історичною вартістю. Інфляція призводить до того, що справедлива ринкова вартість цих активів є значно вищою за первісну, у результаті чого відбувається заниження собівартості готової продукції або ж у більшості випадків завищений фінансовий результат підприємства [4].

Питання гармонізації методик, змістовного наповнення і коригування показників фінансової звітності за умов інфляції з міжнародно визнаними емпіричними підходами дотепер є актуальними і потребують певної алгоритмізації.

Але практичне застосування методик, їх алгоритмізація і подальше створення програмного продукту потребує додаткового розгляду питань щодо:

- 1) вибору методів перерахування показників фінансової звітності на рівень інфляції;
- 2) вибору методів і показників виміру інфляції;
- 3) розрахунку коефіцієнтів коригування показників фінансової звітності [3].

Структурну схему проведення коригування фінансової звітності підприємства за умов інфляційної економіки наведено на рисунку 1.

Рис. 1. Схема проведення коригування фінансової звітності в умовах інфляції

Отже, незважаючи на те, що запропоновані методичні підходи до коригування показників фінансової звітності підприємств в умовах інфляційної економіки верифіковані, алгоритмізовані і апробовані, немає сумнівів, що сьогодення економіки України вимагає необхідності подальшої розробки методики достовірної оцінки показників фінансової звітності в умовах інфляції та створення, з залученням сучасної комп'ютерної техніки, оригінального програмного продукту для її впровадження в практику обліку й аналізу підприємств і організацій. Адже від того, наскільки достовірною і надійною буде інформація фінансової звітності підприємства, багато в чому залежить об'єктивність результатів аналізу, обґрунтованість рішень по управлінню фінансово-господарською діяльністю підприємств, правомірність визначення основних напрямків інвестицій, а отже, стабільність економічного розвитку країни.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції»: наказ Міністерства Фінансів України, 28 лютого 2002 р. № 147. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02>.
2. Головка, В. Вплив інфляційних процесів на формування показників фінансової звітності суб'єктів господарювання / В. Головка, В. Шарманська // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 130. – С. 24-27.
3. Головка, В. І. Теоретико-методологічні засади складання фінансової звітності за умов інфляції / В. І. Головка, Г. В. Мисака // Вісник. – 2011. – № 2. – С. 41-51.
4. Остап'юк, Н. А. Удосконалення методології бухгалтерського обліку в умовах розвитку інфляційних процесів / Н. А. Остап'юк // Економіка і фінанси. – 2012. – № 130. – С. 151-155.